

Abstrakt

Práce pojednává o institutu krajní nouze v kontextu poskytování zdravotních služeb. Jejím cílem je zjistit, zda současná právní úprava krajní nouze z praktického hlediska dostačuje pro obor zdravotnického práva. Práce rozebírá jednotlivé podmínky krajní nouze z pohledu občanského práva. Pro lepší pochopení zahrnuje častá porovnání s jinými právními obory. Na několika místech se nachází komparace se zahraniční právní úpravou. Práce rovněž poskytuje vhled do okolností vylučující protiprávnost, které český právní řád nezná.

Práce se člení do čtyř kapitol. První z nich se věnuje pojetí protiprávnosti a souvislostem mezi občanskoprávní a trestněprávní úpravou okolností vylučujících protiprávnost. Druhá kapitola představuje roli krajní nouze v právním řádu. Zaměřuje se zejména na stav nouze v Úmluvě o lidských právech a biomedicíně, na povinnost k náhradě újmy způsobené v krajní nouzi a na zdánlivou krajní nouzi. Pro bližší pochopení a určení správného přístupu soudů ke krajní nouzi analyzuje rozhodnutí správních soudů, v nichž jako účastníci řízení vystupují poskytovatelé zdravotních služeb. Stěžejní částí práce je kapitola třetí, která krajní nouzi ve zdravotnictví představuje z pohledu jejich jednotlivých podmínek v občanském zákoníku. Pro porovnání se na příslušných místech této kapitoly nachází také principy plynoucí z trestněprávní úpravy. Závěrečná kapitola pojednává o krajní nouzi v kontextu pandemie onemocnění covid-19 a nedostatku vzácných zdrojů. Svoji pozornost zaměřuje rovněž na institut konfliktu povinností známý především z německé právní úpravy.

Text práce vede k závěru, že současná právní úprava krajní nouze je z praktického hlediska dostatečná pouze pro učebnicové případy zdravotnického práva. Vyvstane-li však mimořádně kritická situace, jakou byla například pandemie onemocnění covid-19, zákonodárce již poskytovatelům zdravotních služeb nenabízí dostatečnou právní oporu pro jejich rozhodování. Tato okolnost, stejně jako otázky ohledně výkladu některých podmínek krajní nouze, vedou k právní nejistotě lékařů. Ti nemohou stoprocentně vědět, zda v konkrétní situaci došlo k vyloučení protiprávnosti jejich činu, nebo zda jim za zvolené řešení hrozí uložení povinnosti hradit újmu.